op naar theaters en bioscopen, waaruit zij armer en hulpeloozer dan ooit tegen den nacht weder weg-ebben zouden naar hunne havens der leege eenzaamheid-met-zichzelven.

Ineens wekte een tik op mijn schouder mij uit mijn mijmerij. Ik keek op, en zag vóór mij een groot, donker uitziend man, dien ik niet herkende. Hij noemde mijn naam, en ik keek hem verwonderd aan.

— Ken je mij niet meer? vroeg hij vrindelijk-vroolijk, — bezie me eens goed.

Plotseling herinnerde ik me; dat gezicht....

— William Harms! riep ik verrast en verheugd uit, want William had steeds tot mijn beste vrienden behoord.

— Accoord, dezelfde, riep hij blijmoedig, terwijl hij me de enorme hand toestak, — het zou ook werkelijk te gek zijn geweest, als jij me niet herkend had.

Hij klopte me eens op den rug. — Ouwe jongen, ouwe jongen dat doet me nu eens plezier, zei hij me hartelijk toeknikkend en toen kwam hij bij mij aan het tafeltje zitten. Nu en dan keek hij me met zijn groote, rustige oogen aan, en dan streek een plezante lach van voldaanheid over zijn gezellige knappe gezicht. — Je bent veranderd, zei ik. — Geéft niet, géeft niet, als je bedoelt: van buiten. En dat bedoel je, lachte William, — maar dat is niets; de menschen bedoelen altijd van buiten, jongen, àls ze tenminste wat bedoelen.

En ik:

— Wel, wel, kerel, jij bent een soort philosoof geworden, bemerk ik....

En William:

— Hm, philosoof en philosoof is twee, hè. — Maar ja, het zou wel heel ongelukkig wezen wanneer je in tien jaar van je leven — tien jaren vol ervaring — niet eens vooruit gekomen was...

— Ja, ja, natuurlijk. Nu, en dat bèn jij...

— Ja, bedoel je, van buiten? gekte hij, terwijl hij zijn gul goedlachsch gezicht, waarin een grond van mooien, goeden ernst was, naar mij toewendde. — neen, hoor, ik weet wel beter.... Maar vertel jij me nu eens hoe het jou in die jaren gegaan is.

Ik vertelde hem dan van mijn ervaring tijdens zijn afwezigheid, kort, zakelijk, en als mijn verhaal, waarvoor hij meer dan verdiende belangstelling getoond had, teneinde was, begon hij me het relaas van zijn wedervaren te doen.

— Ik ben zoo je weet, hier vandaan naar Indië vertrokken. Daar heb ik het niet lang uitgehouden. Na twee jaar zat ik al te New York, 'n Niet onaardig baantje had ik erop het hoofdkantoor van een groote fruitteeltmaatschappij, maar al heel gauw wist ik me midden in Californië zelf op een plantage te laten overplaatsen; daar werd ik bedrijfsleider; een leven van werken, hard werken, maar hoe verrukkelijk dat leven in die rijke natuur. Te paard de streek af, bijna aldoor op inspectie met mijn assistent. Een ongeloofelijk mooi, afwisselend en vaak avontuurlijk bestaan.

Het landschap is er als een Hemel, elke dag heeft een nieuwe schoonheid, men raakt er niet van verzadigd .... En ik voelde me daar als een bevoorrecht sterveling, wanneer ik dacht aan de vele kameraden, die hier in de triestigheid van grijze kantoren, die op nog grijzer binnenplaatsen uitzien, hun schoone jonge levens verslijten... Ik was uit dat bekoorlijkste paradijs, dat men zich voorstellen kan, dan ook nooit weggegaan, als er niet iets met mij gebeurd was. Ik kreeg een oogziekte. Mijn gezicht verminderde erg; soms had ik stekende pijnen, en er waren dagen, dat ik bijna blind was. En dat ik, die leefde van den dagelijkschen aanblik van aldoor weer andere, verrukkelijk mooie landschappen...

Ik was zoo moedeloos en gedeprimeerd als men zich maar denken kan. Op een goeden dag ben ik naar San Francisco gereisd om een vermaarden oogarts te bezoeken, en die beloofde me, mij te genezen, als ik een paar weken in het ziekenhuis wilde komen. Wanneer ik me niet behandelen liet, zoo voegde hij erbij, — zou ik binnen eenige maanden volslagen blind zijn, en dat voor mijn heele leven. Ik meen dat mijn kwaal een verdroging van het hoornvlies was.

Lang heb ik er niet over gedacht; nog denzelfden avond besloot ik, me naar het ziekenhuis te begeven. Daar werd ik door mijn dokter onderzocht, en hij bepaalde, dat ik na eenige dagen geopereerd worden zou....

....Ik ben misschien wat wijdloopig, maar die gebeurtenis dank ik een grooten ommekeer in mijn leven: mijn huwelijk....

— Dus je bent getrouwd? riep ik verrast uit, — getrouwd? Jij, die altijd een verstokt vrijgezel was, en jezelf gezworen had nooit te trouwen, omdat alle meisjes bij nadere kennismaking je te leelijk waren. Jij met je theorieën over „de volmaakt schoone vrouw" met een neus zóó, oogen zóó, haren zóó, en zóóveel centimeter schouderbreedte en zooveel voeten hoog tot de kruin gemeten, gewicht zóóveel kilo, herinner je je nog?

William lachte, dat hij schaterde.

— Wat weet je dat allemaal nog goed. Nog beter dan ik... schokte zijn gemoedelijke stem, terwijl de tranen van pret hem langs de wangen liepen.

— En hoeveel malen was je wel niet verloofd, of eigenlijk: zoo goed als verloofd, praatte ik verder, bemerkend dat die jeugdherinneringen hem vermaakten, — en dan telkens kwam er weer niets van, doordat het meisje de vergelijking niet kon doorstaan met het ideaal van de volmaakt schoone vrouw, dat jij in je geest omdroeg. Ik vergeet nooit van mijn leven, je afschuw, toen je bemerkte, dat Nans Klem zonnesproeten kreeg, en je schrik toen je op een avond dansend, met Minny van der Hoven, ineens zag, dat ze geen oorlellen had. — O, en er zijn nog zooveel dergelijke dingen gebeurd, die mij op het oogenblik niet invallen.

William schudde van het lachen.

— Of ik het nog weet! schaterde hij, — of ik het nog weet!

— Wij hebben er wat een pret om gehad, vervolgde ik, — wetend hoe kieskeurig, hoe pijnlijk kieskeurig je was, geloofden we natuurlijk grif je verzekering dan je nooit trouwen zou. En àls je ooit trouwde, nu, dan zou het wel met 'n klassieke schoonheid, een onberispelijk volmaakte beauty zijn, hè.

EEN 45-JARIG JUBILEUM.

31 October a.s. hoopt de Christelijke Zangvereeniging „Oefening en Stichting" te 's-Gravenhage door het geven van een uitvoering te herdenken dat zij 45 jaar geleden werd opgericht. Op onze foto ziet men vooraan in 't midden den heer Goldberg, die reeds 35 jaar, en de dames v. Vliet en v. d. Hoeven, die beiden bijna 30 jaar lid der vereeniging zijn. Achter de tafel in 't midden de voorzitter de heer M. G. Weisz, 2e persoon links van hem de heer H. D. Baank, directeur.

William's lachen kwam wat te luwen; nog was de volle open glimlach echter op zijn gelaat, wijl tevens een dieper ernst in zijn rustige oogen glom, als hij zeide: Neen, een onberispelijke beauty is mijn vrouw niet. — tenminste als je van buiten meent. Integendeel.

En toen ik nieuwsgierig om er meer van te weten, hem zwijgend vragend aanzag, verhaalde hij verder:

— De eerste dagen in het ziekenhuis gevoelde ik me zeer ongelukkig. En in die dagen van angst en nerveusheid had ik niemand, met wie ik eens een woord kon spreken; niemand daar in het verre land, die me eens een bemoedigend woord toesprak, of met een kalmen lieven blik of vriendelijken handdruk mijn trieste stemming verhelderde. De verpleegster in de rustafdeeling, die mij hielp, was een meisje met een knap, blozend uiterlijk; ze deed juist haar plicht tegenover ons, voorzag ons van wat noodig en voorgeschreven was, maar daarbij bleef het; een ledig, coket meisje was het, gevoelig slechts voor vleierij, en zichzelf met haar welbezien niet eens zoo mooie gezicht het middelpunt van de wereld wanend. Ze keek meer naar den spiegel, naar een paar knappe jonge dokters, die een paar maal per dag kwamen contrôleeren en naar de modieus gekleede straatslijpers onder de bezoekers dan naar ons, haar zieken. Na een paar dagen werd ik geopereerd. Toen ik bijkwam, vreesde ik blind te zijn, mijn oogen waren zoo pijnlijk, en ik zag slechts een ondoordringbaar duister. In mijn angst riep ik om hulp.

Er klonk een zacht geritsel naast mij, en een zoo zoete melodieuze vrouwenstem als ik voordien nooit gehoord had, zei: „Alles is goed afgeloopen. Nu zijn uw oogen verbonden, en daarom ziet u niets. Maar over tien dagen zult u beter kunnen zien dan ooit." Met streek een hand onzegbaar teeder over mijn voorhoofd. En zonderling, kerel, zonderling, maar de koelheid en zachtheid, ja, de onuitsprekelijke goedheid van die streelende hand gaf mij een rust als ik in dager niet gekend had. Met mijn verbonden oogen was ik natuurlijk hulpeloos als een kind. Zij gaf mij te drinken, te eten, zij hielp mij bij alles, ook zonder dat ik haar maar iets behoefde te vragen. Ze vroeg mij, of het mij genoegen geven zou, als ze me iets voorlas, en met haar onuitsprekelijk diepe en nobele stem las zij me verouderde verzen en verhalen van godsvrucht en menschenliefde voor, en het geringste versregeltje, de eenvoudigste volzin kon mij ontroeren, als waren zij neergeschreven door de edelste kunstenaars. Ook kon zij aan mijn bed komen zitten, en mij vragen naar dingen, waarvoor ik wel belangstelling hebben moest: mijn familieomstandigheden, mijn leven, mijn ouders, mijn vrienden, en ik vertelde haar veel, alles uit mijn leven, en onbeschrijfelijk gelukkig voelde ik mij, wanneer ik met haar lieve hand in de mijne mijn hart eens uitstorten kon, wel gevoelend hoe ik hier een menschelijk wezen vol diep medegevoel gevonden had; een vrouw met een ontvankelijke, teedere ziel. Van haar eigen levensomstandigheden sprak zij nooit, en als ik haar soms daarnaar vroeg, gaf zij een ontwijkend antwoord op weemoedigen toon, en ik begreep hoe deze toegewijde vrouwenziel het eigen leed, de eigen vreugde nauwelijks achtte, opgeheven als haar geheele persoonlijkheid was in die van anderen; zij was de dienaresse der anderen; de geduldige helpster, wie geen arbeid of offer ooit te zwaar te wezen scheen; zij was de liefdevolle troosteresse der kranken en ongelukkigen.

In de uren, dat anderen haar hulp behoefden, en ik in duisternis alleen was, mijmerde ik voortdurend aan haar, en ik stelde mij haar voor als een beeld van schoonheid, een jong, engelachtig aanvallig meisje. En ik verbeidde met nog grooter ongeduld dan tòch reeds den dag, waarop ik het lieve licht, het schoone leven van de wereld weer terug zou zien,... en tevens háár, haar uiterlijke gestalte, en haar, zonder twijfel verrukkelijke schoonheid en aanminnigheid.....

Je hebt het al begrepen, niet waar? Toen het verband van mijn oogen genomen werd, en ik als een wedergeborene de lieve lichte wereld vol van een onzegbare ontroering weerzag, bemerkte ik, dat mijn zuster héél, héél anders was, dan ik mij haar in mijn stille uren had gedroomd.

Zij was verre van mooi, zij was niet eens wat men een knappe verschijning noemt. Ja, ik kan het gerust erkennen, want, Goddank, ik ben van den ouden waan bevrijd: ze was leelijk. Zoo je wilt.

Leélijk.

Ik voelde als een schok door mijn lichaam gaan; het was of mijn leven uit mij genomen werd.

Ik viel in hevige koorts; mijn heele gestel, tot dan toe onaangetast, bleek deerlijk in de war. Haar onbeschrijfelijke goedheid en verheven geduld hielpen mij echter wederom alle psychisch en lichamelijk leed overwinnen.

In het begin na mijn instorten heb ik brandende tranen gehuild om mijn verloren paradijs; het leek of ik wel nooit te boven komen zou deze schrikkelijke teleurstelling; ik leed onzegbaar door de ontdekking, dat mijn engel, die als een licht, een lieflijk warm zonlicht in de duisternis van mijn leed geweest was, in haar ware gedaante niets van een engel had, maar slechts een....

Neen, ik zeg het niet opnieuw. Het zou een heiligschennis zijn.

Want opeens heb ik als in een lichtende openbaring gezien, dat zij werkelijk het schoonste, liefelijkste wezen was, dat ik ooit in mijn gansche leven had gekend; en dat wat wij altijd met den naam van schoonheid noemen, geen schoonheid is. Dat de menschen, schepselen Gods, slechts schoon of leelijk naar de *ziel* zijn, niet naar de zinnen. Er is geen schoonheid dan die van de ziel uitstraalt.

En toen heb ik haar in extaze van geluk bij de hand genomen, bij de teedere, lenigende hand, die op mijn voorhoofd liggend alle leed en bekommeringen als een doek van mij nam, en ik heb haar gezegd, dat ik haar liefhad. En in haar — zoo je wilt: leelijke, doodgewone gezicht heb ik toen de oogen schooner zien glanzen dan ooit van eenig mensch ter wereld: dat was de eeuwige glans der schoone ziel.

Dan, na even zwijgens: zoo, en nu weet je waarom William, die altijd zoo verzot op uiterlijke schoonheid was, getrouwd is met een..... een leelijke vrouw, zooals men dat noemt. Dáár. S. J.

HERFSTDANS,

een geheel nieuwe dans, uitgevoerd door een groep vrouwelijke leerlingen der Rijks Hoogere Burgerschool te 's-Hertogenbosch ter gelegenheid van het gouden jubileum dier school in de afgeloopen week.